

Sztálin út 6:3

sitt-kollázs

-No végre fűtenek. Az 1130-as számú őrizetes elébb a radiátort tapogatta meg, aztán marokra fogta a csövet. Jól esett neki. Birkási Endre őrizetes - azelőtt elhárító őrnagy - sokáig gondolkodott, mielőtt megalkotta a naptárát. Csak remélhette, hogy pontos. Amikor február közepén ráverték az ajtót s letartóztatták, kisebb gondja is sokkalta nagyobb volt, mint hogy az idővel törődjék. S amikor az embert verik, nem gondol a naptárra. Két ájulás között magában meg is dicsérte a fiúkat: pontosan úgy csinálják, ahogyan ő képezte ki a maga beosztottjait: "Először semmit se' kérdezni! Órjási pofon, hogy a takony menetet vágjon a nyakán! Hogyha nem esett el, megismételni! A balkezes srácokat kedvelte. A kétkezeseket még jobban. "Fiaim! A meglepetés ereje! Az elsők meglepődik. Tán meg is rázza a fejét. Aztán megint ballal a jobb pofájára! Még mindig áll a talpán? Akkor ballal beijeszteni, aztán jobbal, ami belefér! Biztos eldőli. Akkor aztán rugdosni szaporán! Elébb a bordáit, aztán a veséjét, csak végül - kegyelemből a seggit. És nem hallasz semmit! Kegyelemért vinnyog a mocskos népáruló? Nem törődni vele, mintha viasz volna a füledben! Világos?" Hogy mindezt honnan, maga sem tudta. Soha senkit nem ütött meg. Egyszer sem. Még hadnagy korában sem. Már a második szakasznál tartottak vele, "papír, ceruza, írja meg az igazat, könnyítsen a lelkén!" amikor a vizsgálótiszt asztalán meglátta a SZABADNÉPet. Csupa fekete volt. "Március 10." olvasta a fejlécen. Miközben a vallomását írta, memorizálta konokul. Hogy a foglár visszavezette, rázárta a cellát, a kanálával az ajtókeret bal oldalán egymás alá három kicsi vonalat húzott: március. Azután a jobb oldalon fölpipiskedett ameddig bírt, s oda egy X-et - mert hogy tizedike. Ha váltott a hónap, újra kezdte. Hogy milyen napszak van, hány óra, arról sejtelve sem volt. Szerencsére nem költöztették át, hát most majd' biztos volt benne, november 24. van. Holnap lesz a nagyanyja - néhai nagyanyja - névnapja. Katalin. Anyai ágon a nagyszülei keresztelkedtek ki. Nem is tudja mikor. Mindegy is. Az anyja

már az apácákhoz járt. Az sem segített rajta.

Kulcs a zárban. Nem értette. A vacsora beadva, a vallomása aláírva.

- Jelentkezzen basszameg!

- Tizedes E . . . Úr! Bir . . .1130-as őrizetes tisztelettel jelentkezem.

- Kifelé! Osztán megyen előttem!

A cellát nem zárta vissza.

- Mi ez a vánszorgás?! Vót maga katona?

- Ti . . .

- Kuss! Menés van, nem pofázás!

Föl a vaslépcsőn. A földszinten megtorpant.

- Magának mámma majális van. A főlépcsőn viszem tovább, mintha vón maga egy valaki. Értve?

A rézrudak ottfelejtve a lépcsőfokokon. Szőnyeg már az ő idejében sem volt.

Ezen mosolyogni kellett. Még jó, hogy a tizedes csak a tarkóját látta.

- Nem megállni! Még eggye' főjebb! Értve?

A másodikon a tizedes elbizonytalanodott:

- Maga még asse tuggya, mék a bal keze?! Balra, aztán egyenest előre! Jobbrú' a harmadik ajtón túlmén, oszt áll, mint a cövek! Értve?

Az ajtó mögül valami zaj hallatszott. Tá-ti-ti. A tizedes hármat kopogott, s vigyázzba vágta magát. Nagysokára nyílt az ajtó. Rádió szólt bent: " **az eredmény Magyarország csapata javára az első félidő első percében! . . .**

- Ez a Gyuri! -örült meg Birkási. S még egy ismerős hang:

- Kísérje be az őrizetést. Aztán maga Háze várjon itt! Le is ülhet, rá is gyújthat.

-Nyulász Laci! -Birkási meglepődött. A Testületnél tiltva volt, hogy hajdani elöljárók/beosztottak "nyomozati helyzetbe" kerüljenek.

Kihúzta magát: - Főhadnagy Úr! a 11... Nyulász egyszerre két félét intett: hogy hagyja, meg hogy üljön le.

- Az első gólt lekéste. Hidegkuti lőtte tizenhat méterről a jobb felső sarokba.

Az angoloknak - tette hozzá - Londonban. Szepesi elvtárs közvetíti.

Birkási körülnézett. Ez nem kihallgató iroda. Háromszemélyes kerevet. Szemben a falon balra világosabb folt, nemrég még kép lógott ott. Jobbra a szokásos keretben a szokásos színes Rákosi nyomat. Nyulász kicsit hangosított a rádión, aztán a kerevet másik végébe ült:

- Ugye idén már elvertük az olaszokat, a svédeket, a csehszlovákokat és az osztrákokat. Ez kemény dió lesz. Az angolok otthon még soha nem kaptak ki.

Birkási nem figyelt rá. Gondolkodni próbált. "Szőnyeges iroda, kárpitozott bútor, Nyulász leül mellé . . ."

- Laci! Mi az úristen ez az egész?

A főhadnagy türelmetlenül intett:

. . .Bravó! Lantos lába biztos, halálbiztos. Szerelni tudja az angol játékost, és Hidegkutinál van e pillanatban a labda. Hidegkuti puskásnak adja, és szét van verve most az angol védelem. Öcsi most Hidegkutinak. Hidegkuti lő. GÓÓÓL! Gól, gól, és a játékvezető ofszejdot ítél. Hát egy ilyen gólt, te jó ég, hát mit csinál ez a játékvezető? Hallatlan dolog, hallatlan dolog! Kiugrott hátulról Hidegkuti, és remekül vágta az elmozduló Merrick mellett a hálóba a második magyar gólt! Leo Horn, a játékvezető azonban nem ítélte meg. . .

- A keservit! Holland bíró. Az is csak kapitalista. . . El bírtam intézni, hogy maga meghallgathassa a meccset.

Birkási még kevésbé értette. Ez a

parasztfiú volt a legkedvesebb beosztottja. Néha még rumoztak is együtt.

Ugyan a szabályzat tiltotta, mégis Lacinak szólította, ő meg Bandi bátyámnak.

De azért szigorúan magázódtak. Alighogy kikerült az iskoláról, személyes

kihallgatást kért tőle: "Őrnagy elvtárs! Én ezt nem fogom bírni. Én akkor inkább

. . . a pisztolytáskájára csapott. "Ugye van olyan beosztás, hogy ne kelljen . . ."

Birkás kegyetlen hangulatában volt: "Mit ne kelljen?!" "Ne kelljen a

gyanúsítottakkal . . ." "Hadnagy, baszza meg! Maga az Államvédelmi Osztály tisztje! Mit gondolt? Illatos kisasszonyokkal walezerezni vezényelték ide?

Egyáltalán kicsoda maga?

Arra készült, hogy a kölkök hibátlan fölmondja

a káderanyagát, vagy hogy ökög-bakog. "Őrnagy elvtárs! Én egy balfasz vagyok."

Nyírségi paraszt, illetve iparos gyerek. Az apja a lelenből

kapaszkodott ki. Lakatosnak tanult. Tehetséges volt, dolgozott éjjel-nappal.

Összemelőzött egy ócska cséplőgépre valót. Rendbe hozta a masinát. Akkortól

gyarapodott szépen. Össze is szedett vagy két-három holdat a sóstóhegyi

tanyán. Beültette almafákkal. Már éppen termőre fordultak, amikor baleset

érte, elveszítette a jobb lábát. Amennyire csak lehet, hamar megtanult falákkal

járni. Persze bottal. Így hát megúsza a behívást, a háborút, a frontot. Laci a

középső a három gyerek közül. Nővére, húga van. Már az elemiben kiderült,

hogy varázsosan rajzol. Népi Kollégium - az utolsó pillanatban, aztán a

Képzőművészeti Főiskola grafikus szaka. Másodéves volt, amikor az apját

kinevezték kuláknak. Egy hétig ivott, gondolkodott. Döntött. Jelentkezett az

ÁVH-hoz. Hátha így segíteni tud a családján. "Bassza meg hadnagy! Föladta

nekem a leckét." Birkás a hajdani illegális kapcsolatait is igénybe vette, hogy elintézzon ennek a "balfasz"nak valami vezénylést a propaganda osztályra.

. . .Hidegkuti a tizenhatosnál ebben a pillanatban. Kocsisnak adná, azonban a lapos leadást Johnston elcsípi. A középhátvéd előretör a labdával. Most lesz nehéz helyzet. Ott van e pillanatban Matthews-nál a labda, majd Mortensené. Mortensen Sewellnak adja, majd Sewell lő. Gól. . . . Támadunk, támadunk, támadunk, és az angol csapat egy váratlan lefutása gólt eredményez . . .

- Ez a Gyuri - mondta Birkási - akkor is bír örülni, hogyha nekünk rúgnak gólt.

- Maga ismeri a Szepesi elvtársat?

- Negyvennégyben tőle kaptam papírokat.

- Maga már negyvennégyben komonista volt?

-Tudja, én már nagyon régen zsidó voltam.

Nyulász Laci főhadnagy egy pillanatra kiesett a meccsből:

- Dehát sose mesélte . . .

- Édes Fiam! Hát annak idején maga kérte, hogy ne kelljen senkit kihallgatnia.

Gondolkozzon! Meséltem én magának bármit magamról?

Nyulász Laci maga elé nézett:

- Mert ha kértem volna, akkor mesél?

. . .Bozsik veszi le a labdát, azonban elfejelik előre miután fölpattan.

Szerencsére ott van Lóránt, de Lóránt rossz helyre adja, pontosan Wright lábára. Wright vágta át keresztbe. Ott van Buzánszky. Elmegy mégis a balszélső mellette. Zakariás vagy Bozsik azonban megállítja. És máris Bozsik előreadása. És Hidegkutilól máris Puskásé a labda. Puskás lábáról lecsúszik. Ketten is állnak mellette. Wright és Ramsey is rá vigyáz. Úgy hogy megszerzi aztán a labdát a kapus. De e pillanatban rosszul rúgja ki. Pontosan Puskás lábára. Puskás Czibort szökteti. Czibor elmegy Ramsey mellett, most vigyázz Zoli! Puskásé. Puskás áttör a védőkön, . . . elesik! Hej, nem füttyöl a bíró! De Hidegkutinál a labda, lövés, GÓÓÓ! Bravó! Hidegkuti szerezte második gólt is. Nagyszerű volt! . . .

- Ha már ennyire faggat - fogott bele Birkási: - 44 március 19.-én kaptunk egy telefont a soproni srácoktól, hogy bejöttek a németek. Gyurival bementünk a Vasasokhoz, az adminisztrációra, s vadul fűteni kezdtünk. Ami papírt csak találtunk, elégettük az összeset. Éjjel volt, mire végeztünk.

- Nem féltek . . . Bandi bátyám?

- De. Biztosan. Csak nem vettük észre. Akkor nem értünk rá félni. Gyuri akkor adta a papírjaim. Menni kellett volna már, de előbb a zseblámpa fényénél bemagoltam az új személyazonosságom. Születési hely, idő, anyám neve, lakcímek, munkahelyek, mindent.

- Emlékszik még rá?

- Míg élek, nem felejttem el. "Kovács Ákos okleveles közgazdász." . . . Mire kiszédölögtünk a körútra, ott már minden csukaszürke volt.

. . . Budai utána nyargal a labdának, és a magyar térfélen szerzi meg.

Puskásnak teszi, Puskás a mi térfelünkről indul el vele. Laposan gurítja Kocsis lábára, Kocsis laposan tovább Bozsiknak, Bozsik laposan tovább Hidegkutinak, Hidegkuti laposan tovább Budainak. Na most laposan Czibornak. Czibor elmegy a labdával. Nincsen rajta senki. A jobbszélső helyén van most e pillanatban. Czibor most az alapvonalról Puskásnak adja. Puskás cselet csinál, lő! GÓÓÓL! . . . Puskás lövése az ötösről berepült a bal felső sarokba! Három egyre vezet Magyarország csapata Anglia válogatottja ellen. Óriási volt! A közönség derül, mert fölugrottam, és örömben megcsókoltam egy angolt. Megmondom mindjárt, hogy egy angol férfit. Három egyre vezetünk tehát most. Nagy-nagy siker lesz ez! Gyönyörűen játszanak a fiúk! . . .

- Hogy is hívják a tizedest? Amikor kiküldte, mondta a nevét.

- Háze. Háze Árpád.

- Persze. A Háze. Régi ismerős.

- Ez a patkány . . . magának?

- Persze. Már negyvennyolcban kezét-lábát törte, hogy vegyük föl. Detektív tükrön át megnéztem. Nagyon ismerős volt a fazon. Negyvennégyből, a Józsefvárosból. A Pártház előtt silbakolt szorgalmasan föl-alá. Eleinte csak karszalaggal, aztán már csizmásan, talpig feketében. Utánanézettem. Ha kiderül, hogy járt a Duna-parton, a nyakát kitöretem. De a Háze még kisnyilasnak is kicsi volt.

- És . . . Bandi bátyám, hagyta, hogy fölvegyék?

- Még hogy hagyta: én intéztem el.

- Dehát . . .

-Nyulász főhadnagy elvtárs! Figyeljen, s tanuljon - ha meg nem sértem . . . Az efféle Házék fölöttébb hasznosak. . .

- Mert megbízhatók?

- Kiszámíthatók. Az ilyen Háze háromnegyed analfabéta. Mesterséget nem

tanult. Segg-butá. Viszont valami csalhatatlan ösztönnel mindig pontosan tudja, mikor hová kell állni. Előbb érzi meg mint maga, vagy én, mikor fordul a szél. Hát - ha kérhetem, hangosítson kicsit a rádión, s nyissa ki neki az ajtót.

. . . Szabadrúgás a mieink javára tehát mintegy húsz méterre, huszonöt méterre Merrick kapujától. Bozsik készülődik neki a labda elrúgásának, Puskás beleteszi a lábát: GÓÓÓL! . . . Puskás a mellette lévő Wright mellett beletette a sarkát a labda útjába, és Puskás sarkáról az elmozduló Merrick mellett bevágódott a jobb alsó sarokba a negyedik magyar gól. . . .

Háze az ajtóhoz óvakodott. Kint is van, meg bent is. Bár nem érti a helyzetet, készségesen vigyorog.

. . . Ott van Mortensennél, Mortensen áttör Lóránt mellett, ott van Buzánszky, Mortensen lő: gól. . . .

Háze arcát nézve Birkás föléledt: amilyen kínban ez a véglény, most számol el vele '44 őszével.

. . . Mortensen menne előre a labdával, amikor a játékvezető véget vet ennek az izgalmas, hallatlanul, határtalanul izgalmas első félidőnek. És négy kettőre vezetünk most, amikor a holland játékvezető megállítja a labdát. Maga elé teszi, aztán csőrrel egy hatalmasat rúg bele, ami egy középcsatárnak is becsületére válna. ...Négy kettőre vezetünk, de bizony azt kell mondanom, hogy még nagyon nehéz negyvenöt perc előtt állunk. Ragyogóan küzdöttek a fiúk. Csodálatosan ment a játék mindenkinek, és rajta voltak minden, minden labdán. . . .

Nyulász Laci fölállt: - Tizedes elvtárs! A szünetre menjen ki cigarettázni, s húzza be maga után az ajtót.

- Őrnagy elvtárs! Bár hivatalosan nem hatalmaztak föl, de közlöm mégis: a maga ügye le van zárva.

-Tudom. Aláírtam a "vallomásom". A vádemelést várom.

- Nem ÚGY. Magának . . . NINCSEN ügye.

- Akkor mim van bazdmeg?! - visszafogta a dühét - Laci? Nyulász zavarba jött:

- Mittom én. Ugye . . . magát rehabilitálni nem lehet, hájsz nincsen elítélve. . .

Hát csak ÚGY, egyszerűen kienged... nek.

- Miért? Mikor?!

- Ugye mondtam, hogy ez nem hivatalos. Napokon belül. Nem vagyok fölhatalmazva, de . . .

- A kurva anyátokat! A kurva anyánkat!

- Lefogták az apám, mert hogy a téeszcsé ellen "agitált". Nemtom, mi lesz. Nagy Imrében bízunk. Beadtam a leszerelési kérelmem. Visszamennék a főiskolára.

Birkási ültében megkeményedett: - Nyulász főhadnagy! Hívja be Háze tizedest!

. . . Zakariás Puskásnak teszi. Puskás, menj el! Most adja tovább Hidegkutinak, Hidegkuti Kocsisnak. Kocsis igyekszik áttörni a védőkön. Hárman állnak mellette. . . . Szabadrúgás a mieink javára. Teljesen szabályos, hiába zúg a tömeg! Kocsist csinbe fogták, úgy hogy mintegy huszonöt méterre Merrick kapujától Puskás készülődik a szabadrúgás elvégzéséhez. Bozsik is ott áll mellette. Melyikük rúgja vajon a labdát? Puskás szalad a labdának, laposan teszi Hidegkutinak. Nándi, lőjj! Nem tud lőni. Visszaadja Puskásnak. És most már Puskás mellett elviszik a labdát. Bozsik utána nyargal, megy a labdáért, megy, megy, megy, és az alapvonal előtt elcsípi. Most adja befelé. Öcsi! Vigyázz a labdával! Most vágja befelé. Kocsis fejel. Kapufáról vágódik Budai elé! Milyen balszerencse! Most ott van megint Bozsiknál a labda. A tizenhatoson lövés, GÓÓÓL! . . . Bozsik jobblábás lövése védhetetlenül vágódott be a jobb felső sarokba! . . .

Háze ott toporgott, és nem tudta eldönteni, mi a helyes magatartás. Ugye itten a főhadnagy, meg ez a rongyos ruhás a kereveten. Biztos, ami biztos, mosolygott nagyon. Életében tán még sohsem volt ekkora szarban. Állott ott az ajtóban, engedélyt sem mert kérni, hogy a keretnek dőljön, amikor: . . . Czibor a jobbhátvéd helyén van, és Buzánszky a jobbszélső posztján e pillanatban az angol térfél közepén. Most ívelődik át Budai felé a labda, aztán Kocsisé. Kocsis fejjel Puskásnak adja, a tizenhatoson vagyunk. Puskás fölemeli, Hidegkuti lő: GÓÓÓL! ... Kedves hallgatóim Tapsoljanak! Ilyen csodálatos gólt még nem hiszem, hogy láttak! ... A második félidő nyolc-kilencedik percében hat kettő az eredmény! Hat kettő Angliában, a labdarúgás őshazájában a kilencven éve veretlen angol válogatott ellen! . . .

Háze egészen zavarban volt, amikor a főhadnagy helyet mutatott neki az íróasztal mögött. Még sohsem ült íróasztalnál. És pont most, amikor

. . . Ramsey az angolok jobbhátvédje vágja előre. Bozsik fejről kerül vissza a labda. Bozsik kiszámítja, hogy hova száll a labda. Aztán továbbította, de ezúttal rossz helyre: úgy hogy az angol játékosok tudták megszerezni. Vágták Sewell felé. A balösszekötőt fölényes nyugalommal szereli Lóránt, a magyar

védelem egyik oszlopa. A magyar csapat térfelének közepéről jár bedobás. Tayloré lesz a bedobás, aztán Mortensené. Mortensen fejfel küldené tovább, Grosics azonban rámegy a labdára,... tizenegyest ítél a játékvezető. Gyula, Gyula, Gyula! Mit csináltál, mit csináltál?! A magyar védelem megint összehozott egy tizenegyest, egy gólt, egy gólt. Jaj, teljesen nyugodtan jött a labda felénk! Senki nem volt ott, amikor Lóránt vagy Buzánszky zavarta Grosicsot. Tizenegyes. Ramsey áll a labdának. Lövés. Gól. ... Jaj, jaj fiúk! Ezért de kár volt! Grosics most fájlalja a karját, fogja a karját. Talán megsérült az imént. Kiejtette a labdát a kezéből, zavarta őt a két magyar hátvéd Buzánszky és Lóránt, és a játékvezető tizenegyest ítél a magyar csapat ellen. . . .

Háze érezte, hogy most szomorúnak kell mutatkoznia. De a főhadnagy, meg az az őrizetes mintha vidámak lettek volna. Nem egyszerű Háze Árpád ÁVO tizedesnek lenni 1953 novemberében, Katalin napján, amikor az anyósa névnapi vacsorára várja.

. . . Puskás a balszélső helyéről lőni készül, egy csel, elmegy Ramsey mellett, ott a labda előtte, ívelődik, ott van Budainál. Lődd rá! ... Mellé! Mellé, mellé, mellé! Budai, Budai! De nagy helyzet volt! De nagy helyzet! Verve volt az angol védelem teljesen! Merrick sem tudott semmit tenni. Az ötösön állt Budai a labdával, senki sem zavarta, akárhova lőhette volna, és pontosan a jobb kapufa mellé küldte a labdát. . . .

Birkási majd fölröhög, hogy ennek a szerencsétlen Háze tizedesnek alig-alig jutott öröm. Aztán elszégyelli magát: végtére ő is lehetne Háze tizedes, aki amíg él, sohse szabadul. . .

. . . Hidegkutitól elcsípi az angol játékosok a labdát. Szerencsére a játékvezető szabadrúgást ítél a mieink javára tizenhét méterre Merrick kapujától. Úgy látta, hogy Hidegkutit szabálytalanul választották el a labdától. Leállítja a labdát Zakariás. Puskás készülődik megint a szabadrúgás elvégzésének. Lantos szalad neki. Na most melyik? Puskás, vagy Lantos? Puskás átlépi a labdát, Lantos lő: sorfal! Zakariás lő: sorfal! És fölszabadítanak az angol játékosok. Hej, elterültek ketten is: Wright is és Ramsey is a hatalmas erejű bombáktól. Lantos és Zakariás bombájától ott maradtak a földön fekvve, de sajnos nem született újabb gól. . . .

Háze sírni készül, de ezek ott a kereveten már-már röhögnek. A fene érti ezeket a komonistákat. Hol kinyírják egymást, hol meg puszkizkodnak. Az a rongyos, az se különb, mint a főhangya.

. . .Bozsik íveli előre a labdát. Kocsis szalad rá a jobbszélső helyén. Elcsípi az alapvonal előtt. Milyen jól megy Kocsis! Sarokkal gurítja hátra Budai felé. Budai azonban nem tudja elcsípni, mert az angolok balhátvédje, Eckersley viszi el a labdát. Sewellé, a balösszekötője. Micsoda izgalmas mérkőzés ! Az egyik pillanatban itt, a másikban már ott járunk. . . .

Hát mink is - gondolja Háze,- hol itt, hol ott. Merhogy élni muszáj. És még ez is:

. . .És közben magasba emelkedik két kéz. Az egyik kéz a magyar csapat kapuvédőjéé, Grosicsé, a másik pedig Gelléré. A játékvezetőnek intenek. Csere történik a magyar csapatban. Grosics Gyula helyére tehát a második félidő vége felé Gellér fog beállni. . . .

És akkor a Nyulász főhadnagy föláll, kihúzkodja a gimnasztyorkáját:

*- Háze tizedes! Ennek mindjárt vége. Menjen ki, s várja meg, hogy hívom!
"Ezek mind ilyenek: az egyik rongyokban, a másik orosz egyenruhában. Hol urak, hol elvtársak - egy brancs az egész." Behúzza maga mögött az ajtót.*

. . . Előrevágódik Kocsis előreadása Puskás felé, de Johnston szerzi meg a labdát pontosan a felező vonalon, amikor még egy-két perc lehet hátra a mérkőzésből és hat háromra vezetünk. A játékvezető nézi már az óráját, amikor Ramsey vágja most előre a labdát, s aztán vége a mérkőzésnek. Vége a mérkőzésnek, amikor megszületett a ragyogó diadal! Zúg a taps. Hallgassák ezt a tapsot hallgatóim! Tapsoljanak velünk! Tapsoljanak a magyar csapat játékosainak! Hat háromra győzött a magyar csapat Wembleyben. Ragyogó győzelem ez! Méltó betetőzése az idei mérkőzéssorozatoknak. A római, a stockholmi, a prágai, a bécsi diadal után Londonban, a Wembleyben győztük le az angolokat, akik kilencven éve nem szenvedtek otthonukban vereséget külföldi csapattól.

-Bandi bátyám - áll föl Laci. - Mondom, hi-va-ta-lo-san nem vagyok fölhatalmazva, de . . . Te - ha nem is a névnapodra, de karácsonyra biztosan otthon leszel. Most már csak idő kérdése. Birkás lassan tápászkodik. Mielőtt Nyulász felé fordulna, fölnéz a Rákosi képre. Aztán balra, a másik kép helyére.

- Hát . . . köszönöm . . . Lacikám. A meccset. A hat hármat. Meg . . . Aztán, ha tényleg otthon leszek, keress . . . meg!

Nyulász főhadnagy elvtárs ajtót nyit:

- Háze! Vezesse el! A tizedes szótlan volt az úton a pince felé. S hogy a 1130-asra zárta a cellát, Birkási azonnal kopogott: "negy ketto a felidoben a vege hat három" Menten zűrzavar a csövön: "hova" "kinek" Megvárta a cső csöndet, s

*tempósan nekifogott: "angl magy gros buz lor lant bozs zak bud kocs hidegk
pusk cib csere gell". Kicsit kivárt: "es szepesi egy golunk nem adtak meg."*